

Priorat (el

La vegetació és de pins i arbusts que resisteixen molt bé la sequera: romaní, bruc d'hivern, etc. Al terra hi ha pinassa i poques herbes.

A la part de dalt de la carretera encara continua una altra part del bosc, al costat de la granja Catà.

que arrenca
cop passa-

Bosc de Cal Figueres. Està al costat del torrent de Cal Figueres, s'hi accedeix pel carrer de les Escoles i continuant pel camí de Cal Figueres, sempre cap a la dreta, fins arribar a la masia. Vorejant-la per la dreta i a pocs metres es troba el bosc de l'interior, i per l'esquerra, el bosc del torrent.

Té dos tipus de vegetació:

— Torrent: freixa, arç blanc, om, canya...

— Bosc interior: pins, alzines, cardots, esbarzers, romaní, coscó o garric, llentiscle o mata, gatosa, argelaga, esparreguera, arç...

ç al Papió-
l Figueres
cucó.

del torrent
nomenada
orrentada.

que vore-
corre per
trar aigua
ent anava

Bosc del Castell. S'hi accedeix per la carretera, i a pocs metres del pont de Llorenç, s'agafa a la dreta el camí del cementiri. És a prop seu i de la zona dels regadius. Hi trobem: estepa blanca, alzina, garric...

Bosc del Jaumet. Es troba per la carretera de l'Hostal a mà esquerra, més amunt de la «Gallsa». Està al costat de la rasa del Jaumet. Hi trobarem: alzines, una mica de margalló, arítjol, fenàs...

al consul-

Bosc del Romeu. Es troba situat en el triangle format per la carretera entre Torregassa i Sant Jaume i dos camins.

Per un extrem toca al torrent de Cal Figueres. Hi accedirem pel camí que surt de la part del darrera de la «Gallsa».

Hi ha: pins pinyoners, garric, fenàs, gatosa, romaní... Quan fa fred s'hi fa molta molsa.

laça del
que era

Bosquina de Cal Canet. Està composta de dos petits boscos situats a banda i banda de la carretera de la Bisbal a prop del bosc del Mas. La vegetació és de pins, aladerns joves... Al terra hi ha pinassa.

Resten alguns petits nuclis de bosc, com per exemple la Bosquina de l'Estrella.

3.2. VEGETACIÓ RUDERAL

Les plantes que es troben pels camins pertanyen a l'estrat herbaci, majoritàriament. Hi trobem espècies com: fonoll, lleteresa, olivarda, estepa blanca, estepa negra, corretjola, malví, pixallits, ravenissa, borrajta, lletsó...

També hi trobem alguns arbusts: esbarzer, roser bord...

3.3. VEGETACIÓ DE TORRENT

Les espècies que s'hi troben són pròpies dels llocs humits.

Hi ha arbres com els plàtans, oms, pollancre. Alguns arbusts com el jonc, la canya, algunes plantes herbàcies com l'ortiga.

i petita

sbal, a
les per
et).

hinojo, tórtaga, olivarda, estepa blanca,
heura, malvausos, rabaniza, borrajta,
lletsó,

Zarza rosel bord, jonc,
Olmos, àlamos
ortiga

enca la planta sencera, i brotar. Cal no tocar n és el moment exacte tem, ni tampoc si no és les seves dates exactes particular que cal na herba concreta, la ra.

creixen a la nostra

na de les seves parts oms i els saüquers. stor, l'arç blanc, els

el fonoll marí i els orses classes de men- ora els llocs humits,

Al bosc hi creix el marduix, el poliol (molt escàs), el romaní, la ruda, la safolida, el te de roca (en regressió accelerada), les violetes (en alguns indrets molt comptats), la berbena, el bruc, la cua de gat, l'espernallac, l'espígol, la flor de sant Joan, la foixarda i la farigola.

Als camps erms, vora les hortes, al peu dels marges i en llocs diversos hi creixen també un bon nombre de plantes amb propietats medicinals, que són considerades moltes vegades «males herbes» i a les quals no es dona cap importància, malgrat que la tenen. Si mai cal collir herbes d'aquests indrets per a ús curatiu, s'ha de vigilar que no hagin estat contaminades pel fum dels vehicles (vora els camins) o per plaguicides i verins químics de l'agricultura (vora les hortes i els camps). Algunes d'aquestes plantes tenen la propietat d'assimilar els productes contaminants, i podrien agreujar una malaltia en lloc de guarir-la.

Algunes d'aquestes herbes són: la bardana, la blenera, el malrubí, les malves, els pixallits, la fumària, el fonoll, la xicoira, les agulloses, la visnaga, els bolxacs, la borrajta, les ortigues, les arrels de panical, la parietària, les bosses de pastor, la cua d'escorpí, la centaurea, el pericó, els quequereques (roselles), l'herba cana, la verdolaga, la cervellina, l'escabiosa,...

1.7. FAUNA

D'entre els animals que viuen de forma lliure al Baix Penedès ens fixarem en els més representatius.

Dels **mamífers**, els més freqüents són els conills, els teixons, les rates de camp, les rates comunes, el ratolí casolà, el ratolí de camp, el ratolí de bosc, les musaranyes comunes, el talpó comú, la guineu i la rata-penada «Pipistrella».

També hi ha, en més poca quantitat: algun senglar, eriçons, genetes, fagines i mosteles (escasses), algun esquirolo, rates cellardes, rates d'aigua, la musaranya petita i diferents classes de rats-penats: ratoner, orellut, de ferradura, de cova i dels graners.

Són també nombrosos els següents **rèptils**: llangardaix comú, sargantana de cua llarga, sargantana ibèrica, dragó comú, serp verda, serp blanca i serp d'aigua escurçonera. No tan corrents són: la sargantana cendrosa, el vidriol, la colobra grisa meridional, la serp de ferradura i la serp d'aigua comuna.

D'**amfibis** i **uròdels** es poden veure, en quantitats notables, les granotes verdes comunes i els gripaus corredors. En menor quantitat, també trobarem salamandres, gripaus comuns, gripaus paridors, gripauets i gripaus d'esperons.

Com a espècies característiques, anomenarem algunes bestioles més petites, però fàcils d'observar. Per exemple, dels **aràcnids** i **artròpods** esmentarem l'escorpí groc, l'escorpí negre, la taràntula, l'aranya tigre i l'aranya de jardí, totes tres de considerables dimensions.

I d'entre els **insectes coleòpters**, destacarem: l'escarabat de la patata (que no és autòcton, sinó d'importació), l'escarabat de sang, l'escarabat rinoceront, l'escarabat pudent, l'escarabat piloter, l'escarabat de sant Joan, la cetònia daurada i el gran capricorni de les alzines.

Els vertebrats més abundosos són, sens dubte, els **ocells**. No farem distin-

ció aquí entre els que nien i els que estan de pas, sinó que destriarem els més comuns dels més rars.

Els rapinyaires són en general molt escassos. Només el xoriguer gros, dels últims, i els mussols, dels nocturns, poden considerar-se mínimament corrents. Més escassos són: l'àguila perdiguera, l'aligot, l'esperver i el milà, entre els que volen de dia, i el duc i l'òliba entre els nocturns.

A les vores de les riberes hi trobarem polles d'aigua, i a la platja i als aiguamolls, corriols camanegres, gavines rialleres i gavines argentades. També, en menor nombre, veurem a les platges la xivirona, la xivita, la gamba roja, el camesllargues, el xarrac de bec llarg, la gavina de cap negre i la gavina fosca. Els ocells petits que volen sobre els camps són molt nombrosos. Vet aquí els més corrents:

- Raspinell comú
- Pardal comú
- Pinsà comú
- Gafarró
- Verdum
- Cadenera
- Passarell
- Sir negre
- Gratapalles
- Puput
- Picot verd
- Cogullades
- Oreneta comuna
- Oreneta de cua blanca
- Tiella
- Cueta blanca comuna
- Capsigrany
- Oriol
- Estornell
- Gaig
- Garsa
- Pardal de bardissa
- Cargolet
- Rossinyol bastard
- Trist
- Tallarol de casquet
- Tallarol capnegre
- Mosquiter comú
- Bixxac rogenic
- Cotxa fumada
- Pit-roig
- Rossinyol
- Tord comú
- Griva
- Merla comuna
- Mallerenga petita
- Mallerenga cuallarga
- Mallerenga emplomallada
- Mallerenga carbonera
- Perdriu roja
- Fredolaga
- Tudó
- Cucut comú
- Cucut reial
- Falcíot comú
- Abellerol

No tan abundants, però també observables, trobem:

- Xixella
- Tórtora
- Enganyapastors
- Lluer
- Picot garsar gros
- Cotoiú
- Roquerol
- Cueta groga
- Cueta torrentera
- Rorxí

- Corb
- Tallareta
- Tallarol de garriga
- Relatò
- Papanosques gris
- Mastegatxes
- Còlits
- Merla blava
- Mallerenga blava

2. GEOGRAFIA HUMANA

1. POBLACIÓ

El Baix Penedès és una comarca composta per dotze municipis: el Montmell, Sant Jaume dels Domenys, la Bisbal del Penedès, Albinyana, l'Arbog, Bellvei, Santa Oliva, Banyeres del Penedès, Llorenç, Calafell, Cunit i el Vendrell, que és el cap de comarca.

Aquests dotze municipis tenen diversos nuclis de població, que són bàsic o agregats. Segons dades de l'Institut Català del Crèdit Agrari, a «L'agricultura a les comarques de Catalunya, 1984», la densitat de població era de

